

Tízparancsolat

Lekció: Mt. 5.17-20, 27-32

2007. november 18.

Textus: 2Móz. 20.14

Gazdagrét

Szexuális fantáziák és házassági elválás (Ne paráználkodj! 4.)

A Hegyi Beszédből Jézus hetedik parancsolat magyarázatát olvastuk. Isten Fia nem azért jött, hogy eltörölje, hanem hogy betöltse a törvényt, a Tízparancsolatot. Ez azonban nem azt jelenti, hogy még a farizeusoknál is részletesebb kazuisztikus magyarázatot ad, hanem azt, hogy a törvény szívét, lelkét, lényegét állítja hallgatói elé, akik a sok nyakatekert értelmezés közepette könnyen szem elől téveszthették Isten eredeti szándékait. Mindezt páratlan hatalommal és tekintéllyel teszi, amire a következő szófordulat mutat rá: „*Hallottátok, hogy megmondatott... én pedig azt mondom nektek...*” Jézus Mózeshez, a törvényadóhoz hasonló igénnyel lép fel, amely kortárs hallgatói számára mindenképpen meglepő.

A „ne paráználkodj”-hoz fűzött soraiban először a házasságtörés gyökerére fordítja a figyelmünket. Mikor történik meg a házasságtörés? Mi az, ami még „belefér”? – kérdezi a mai ember. Jézus azonban egészen radikálisan értelmezi Isten szavát. Másodszor pedig a házassági elválás és a házasságtörés kérdéséről szól.

I. Szexuális fantáziák

„*Hallottátok, hogy megmondatott: Ne paráználkodj! Én pedig azt mondom nektek: aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele a szívében.*” Úgy tűnik, mintha Jézus az elhordozhatatlanságig szigorú lenne ebben a szakaszban. Annyira, hogy ha a következő sorait szó szerint vennénk, fél szemmel és fél kézzel ülnék itt a legtöbben mi, akik be szeretnék menni az ő uralmába. Próbáljuk megérteni, melyek voltak szándékai, amikor ezeket szólt!

Jézus házasságtörésről szóló tanításának (ne feledjük, ez a hetedik parancsolat elsődleges értelme) központi üzenete, hogy az nem az ágybabújással valósul meg, de még csak egyéb szexuális cselekedetek körbeírásával sem definiálható. A házasságtörés a szívből indul. A szívünkben, a bensőnkben, az agyunkban születik meg, és jön napvilágra. Ezt azért kell hangsúlyozni, mert az Isten törvényével mi, bűnös emberek visszaélünk. Azt játsszuk, úgy csűrjük és csavarjuk, mintha nem érintene bennünket. Azt mondja, ne paráználkodj, mi pedig büszkén mondjuk, hogy nem követtünk el házasságtörést, nem feküdtünk le másokkal. És miközben esetleg tényleg nem történt meg a harmadik személlyel a szexuális kapcsolat, szívünk lehet súlyosan megromlott, gondolkodásmódunk, egész bensőnk mocskos és tisztátalan – házasságtörő. Erre mutat rá Jézus kíméletlen egyértelműséggel. És teszi mindezt azért, hogy egyrészt megóvjon bennünket az álszent képmutatástól, másrészt pedig időben figyelmeztessen, és megelőzze a bajt. A szívben, gondolatban, fantáziában megélt házasságtörés az első lépés az úton, ami a házassági szövetség megromláshoz vezet. Márpedig ha nem akarsz Bécsbe menni, ne szállj fel a bécsi gyorsra - tartja a mondás. De mit is jelent kívánsággal tekinteni egy asszonyra?

Nem hiszem, hogy van olyan férfi közöttünk, aki még nem tekintett vonzódással egy asszonyra/lányra (valakire, aki nem hozzá tartozik), de megkockáztatom, hogy még ha a nőket kevésbé is vonzza a látvány, mint a férfiakat, ők is tudják, miről beszél Jézus. Az egészséges szexuális vonzalom, amit akkor érzel, amikor egy szép nőt látsz, vagy egy vonzó férfit, még nem meríti ki azt, amit Jézus elítél. Ne ess kétségbe pusztán azért, mert egészséges férfi vagy nő vagy! „Kívánsággal tekinteni” az első pillantást követő, szexuális töltetű végig mérés, bámulást, szexuális fantáziálást jelent. Luther Márton mondta: azt nem akadályozhatod meg,

hogy a madarak átrepüljenek a fejed felett, de azt igen, hogy fészket rakjanak rajta. Amikor meglátsz egy vonzó nőt/férfit, és az első benyomásod az, hogy az illető tetszik, normálisan és egészségesen reagálsz. Lehet, hogy végigszalad benned, hogy az illető nagyon-nagyon vonzó, és erőteljes hatással van rád. A madarak azonban akkor kezdenek el fészket rakni, amikor egy ilyen helyzetben nem tudod azt mondani, hogy te máshoz tartozol, az illető is másé, és szabadon engeded a szexuális fantáziád, képzeletedben levetkőzteted az illetőt (bár a mai öltözködési divatban ehhez nem kell túl sok képzelet). Mindezt azért teszed, mert hiszen ez nem házasságtörés. Ebben a helyzetben szólít meg minket Jézus: *„aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele a szívében.”*

Ezzel kapcsolatban ki kell térni a szexuális tartalmú képekre, filmekre, ill. a pornográfiára, amely a 21. századi ember életét körbeveszi. Egy kattintásra, egy gombnyomásra szinte bármikor elérhető. (Bár az mindenkinek a maga felelőssége, hogy mit enged be, pl. televízió kerestetül, az otthonába) Amikor középiskolás voltam, egy-egy újságos stand kivételével nehéz volt véletlenül „beleszaladni” a pornográfiába. Ha valaki élni akart vele, sokkal több lépést kellett tennie, mint ma. Ma azonban egészen más a helyzet, és nem sok olyan férfi van, akit ez nem kísért meg. De még kevesebb azok száma, akik a titokban eltöltött órák, valamint az ezzel együtt járó büntudat helyett az választják, hogy világosságra hozzák a bűnt, megosztják párjukkal, egy testvérükkel, és ilyen módon Istennel is. Ebben élhetik át, hogy megtörik a kísértés ereje, és Jézus Krisztus megtisztító bocsánatának erejével mennek tovább.

Jézus azonban, feltehetően, elsősorban nem erre gondolt, amikor a kívánsággal teli tekintetről szólt. Nemcsak azért, mert abban a korban ilyen fajta pornográfia nem létezett, hanem azért is, mert még ennél is veszélyesebb, amikor valaki olyan nővel vagy férfival kezd el fantáziálni, akit ismer, aki a környezetében van. A házasságtörések jelentős része nem egy idegennel történik, aki véletlenül megjelenik valakinek az életében, hanem egy baráttal, egy kollégával, egy jó ismerőssel. A szabadon engedett fantáziálás ebben az esetben birtokolni, megszerezni akarja a másik embert. Nem véletlen, hogy Jézus hamarosan a válás és újraházasodás kérdésére tér rá.

A hűség a szívből fakad, amint a hűtlenség, a házasságtörés is először a szívben történik, mutat rá Jézus. Hogy mennyire komolyan gondolja mindezt, azt hangsúlyozzák következő sorai: *„Ha a jobb szemed visz bűnre, vágd ki, és dobd el magadtól, mert jobb neked, ha egy vész el tagjaid közül, mintha egész tested vettetik a gyehegnára. Ha pedig jobb kezed visz bűnre, vágd le, és dobd el magadtól, mert jobb neked, ha egy vész el tagjaid közül, mintha egész tested vettetik a gyehegnára.”* Az Úr nem öncsonkításra hív – hanem mondandóját aláhúzendó a túlzás eszközével él. Arra mutat rá, hogy radikális lépésekre van szükség, az így megszülető, táplált, kényeztetett szexuális fantáziák, az általuk felépített és belakott (virtuális és hamis!) világ azonnali lerombolására. Fel kell adni ezt a fantáziavilágot, ha bárkihez kötödsz, aki nem hozzád tartozik Isten törvénye szerint. Lehet, hogy meg kell szüntetned egy kapcsolatot, egy számodra kedves tevékenységet, ami újból és újból olyan helyzetet jelent, amelyben kívánsággal tekintesz egy asszonyra, aki nem a tiéd. Ugyanakkor ennek az elszakításnak a másik oldala, hogy tanulj meg abban gyönyörködni, akit Isten neked ajándékozott. Ez a legjobb ellenszere annak, hogy valaki máson legeltessed szemeidet. Így tanácsol a Példabeszédek könyve: *„Örülj ifjúkorodban elvett feleségednek. Szerelmes szarvasünnő és kedves őzike ő, keblei gyönyörködtetnek mindenkor, szerelmétől mindig mámoros leszel. Miért mámorosodnál meg, fiam, a más asszonyától, miért ölelnéd idegen asszony keblét?”*

II. A házassági válás

Amint utaltam rá, nem véletlen, hogy a bűnös kívánsággal való tekintet után Jézus a válás kérdéséhez jut el a „ne légy házasságtörő!” parancsolat kifejtésében, hiszen az egyik könnyen vezet a másikhoz. Ahhoz, hogy értsük Jézus mondandóját, bele kell tekintenünk a korabeli törvénytárgyalásba, válási gyakorlatba. Mózes törvényében ezt olvassuk: *„Ha valaki feleségül vesz egy lányt, és férje lesz annak, de később nem találja kedvére valónak, mert valami ellenszenveset talál benne, akkor írjon válólevelet, adja azt az asszony kezébe, és úgy küldje el a házából.”* (Deut.24.1) A kérdés az volt, hogyan értelmezzék a „nem kedvére való” kitétele. Egy szigorúbb rabbinikus irányzat szerint ezt csak a házasságtörés merítette ki, egy másik - és népszerűbbé vált - iskola azonban gyakorlatilag minden panaszra kiterjesztette ezt. Egy férfi elválhatott a feleségétől bármilyen mondva csinált indokkal, pl. nem ízlik a főztje, vagy nem olyan szép már, mint korábban volt. Mindeközben még hangoztathatta is, hogy Isten törvénye szerint jár el, hiszen válólevelet ad az asszonynak. Így, látszólag igaz emberként, a házassági kötelekből megszabadulva, készen állt arra, hogy egy következő asszonnal kösse össze az életét. Mindeközben pedig, úgy vélhette, a törvény betűje szerint nem vétkezett.

Ez az a helyzet, amelyben Jézus így szól: *„Én azt mondom nektek, hogy aki elbocsátja feleségét, paráznaság esetét kivéve, az házasságtörővé teszi őt, és aki elbocsátott asszonyt vesz feleségül, az házasságtörést követ el.”* Azaz Jézus nem fogadja el azt a nyilvánvalóan képmutató gyakorlatot, amely általános volt napjaiban. Nem engedi, hogy a törvény mögé bújjanak azok, akik egyszerűen és világosan csak házasságtörők, és akik feleségüket házasságtörővé teszik. (Ez utóbbi esetben nem az újránházasodó feleségeken van a bűn terhe, hanem a férfiakon, akik eldobták őket. Az asszonyoknak abban a kultúrában újra kellett házasodni, ha nem akartak koldusbotra jutni.)

Jézus tehát arra hívja fel a figyelmet, hogy Mózes parancsa a válólevélről semmiképpen sem igazolja a válást. Egy olyan társadalomban, ahol a házassági elválás könnyen megtörténik, bevett megoldássá lehet, amelyen egyre könnyebben átlépünk. Mintha egészen rendben való, normális esemény lenne, amelyen már sokan meg sem hökkennek. Egy alkalommal a farizeusokkal kerül Jézus vitába arról, hogy milyen okok hatalmaznak fel a válásra. Ennek összefüggésében mondja el Jézus a jól ismert szavakat: *„Amit tehát az Isten egybekötött, ember el ne válassa.”* (Mt. 19.6). Isten teremtői szándékára mutat rá, amelyben semmi helye nem volt annak, hogy férj és feleség útjai elváljanak egymástól. Majd a válásra nézve így folytatja: *„Mózes csak a szívetek keménysége miatt engedte meg, hogy elbocsátások feleségeket, de ez kezdettől fogva nem így volt. Mondom nektek, hogy aki elbocsátja feleségét – a paráznaság esetét kivéve -. És mást vesz feleségül, az házasságtörő.”* (Mt. 19. 8-9) Mindez arra figyelmeztet bennünket, hogy a válás nem megoldás, és hogy Isten színe előtt nem lehetséges felbontani a házasságot – csak megtörni azt. Ha egy házasság felbomlik, annak oka az ember kemény, hajthatatlan, bűnös szívében, természetében van. De ezt csak akkor fogja látni, elismerni, és csak akkor kezdhet el változni, ha látja Isten eredeti szándékát is. Ha elfogadja, hogy a házasság, két ember egy testté létele nem olyan dolog, amely bármikor, minden további következmény nélkül ismétlődő egy másik személlyel. Ha valaki a házasság felbontását megengedhetőnek tartja, nem szembesül keményszívűségével, nem jut bűnbánatra, megtérésre, nem fog átforgulni. Ezért mutat rá Jézus többször is arra, hogy a válás házasságtöréshez vezet. Ez nem azt jelenti, hogy Jézus nem ismeri el, hogy létezik annyira elmérgesedett házastársi kapcsolat, amikor Isten minden eredeti szándékával ellentétben a házastársak elválnak. Ez azonban sohasem "jó" megoldás, legfeljebb a két rossz közül (együttmaradunk, elválunk) a kevésbé rossz.

Jézus egyértelmű és határozott tanítása a „ne paráználkodj” kapcsán nem jelenti azt, hogy az elvált embert leírta volna, és az nem számíthat bocsánatra és gyógyulásra. Az, hogy Jézus valamit bűnnek nyilvánít, nem azonos azzal, hogy a bűnben érintett embert elutasítja, sőt, éppen ellenkezőleg.

A válás az egyik legnagyobb veszteség, ami embert érhet. Senki sem léphet ki úgy egy kapcsolatból, hogy azonnal szabad hosszú évek emlékeitől, érzelmeitől, büntudattól vagy az elutasítottság érzésétől, esetleg gyűlölettől. Az elvált ember hirtelen magányossá lesz, gyakran korábbi barátait is elveszti. Anyagi nehézségei támadhatnak, lehet, hogy egyedül kell nevelnie gyerekeit, gyermekeit. Lelkileg-érzelmileg megrendülve kerül ki a házasságból. Sokaknak nehezebbre esik a magány testi/szexuális értelemben is. Isten előtt is lehet, hogy úgy éli meg a válást, mint ami kizárta őt az Istennel való kapcsolatból. Lelkiismeretfurdalás, büntudat gyötri. Ha Jézus elítélte a válást, ha a szív keménységével, a bűnnel köti össze, hol van remény a számára? Mi a keresztyén gyülekezet feladata iránta?

Sajnos gyakran a gyülekezet, a testvérek sem tudnak mit kezdeni vele. A keresztyén ideál, helyesen és biblikusan, a család. Ha ebben a közösségben a házasság és a család a legfontosabb értékek közé tartoznak, nem csoda, hogy az, aki éppen ezen a területen vall kudarcot, úgy érzi, hogy el kell bujdosnia. Sajnos gyakran a keresztyén párok is úgy tekintenek az elvált emberekre, mint akik már csak másodrangú gyülekezeti tagok lehetnek. Isten azonban nem így tekint rájuk.

A válás valóban a keményszívűség miatt történik meg. De ugyanígy a keményszívűségünk, az Istennek ellenálló akaratunk vezet a pénz imáadásába, a rosszindulatú pletykába, más dolgainak a kívánásába, hazugságokba, csalásokba, haragtartásba, stb. Vajon ezeknek nincs bocsánat? Vajon azoknak, akik a válás nagy megpróbáltatásán mennek keresztül, nincs helyreállító szó, gyógyulás és reménység? Vajon Jézus Krisztus nem ezzel a céllal beszélgetett a samáriai asszonnal, akinek korábban 5 férje volt? Vajon nem ez az asszony lett Samária első evangélistája?

"Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet." (Lk.19.10)
Mennyire elveszett valaki, aki egy házasságban, az Úrtól való legminősítettebb kapcsolatban élte át a bűnt, a sérelmet, a reményei szétfoslását. Az a Jézus, aki azt tanítja, hogy *"amit tehát az Isten egybekötött, azt ember el ne válassa"*, egyszerre hív arra, hogy keményszívűségünket elismerve keressünk bocsánatot benne, aki értünk meghalt, valamint csalódásunkat, fájdalmunkat, magányunkat öntsük ki előtte, aki mindezeket végig kellett hogy élje a kereszten. Mint keresztyén gyülekezet pedig, aki Isten irgalmából él, figyeljünk azokra, akik elváltak. Imádságban, törődésben, szeretetben próbáljuk meg hordozni őket, hogy az Atya gyógyító szeretete rajtunk keresztül is kisugározzék az ő életükre. Ámen!